

RAPORT
CENTRALIZARE PROBLEME LEGATE DE DOMENIUL HIV/SIDA ÎN ROMÂNIA

Conform proiectului nostru, în cadrul *Etapei de pregătire tehnică a proiectului "Cei nevăzuți"*, am avut întâlniri cu reprezentanți relevanți de la nivelul autorităților publice și ONG-urilor care militează pe zona de HIV/SIDA.

OBIECTIVUL întâlnirilor a vizat obținerea unei poziții privind următoarele **aspecte**:

- ❖ Statusul promovării și implementării viitoarei Strategii în domeniu HIV/SIDA;
- ❖ Analiza situației din România în ceea ce privește implementarea politici publice HIV/SIDA;
- ❖ Blocaje existente;
- ❖ Soluții de îmbunătățire.

CENTRALIZARE CONCLUZII ÎNTÂLNIRI:

- **BLOCAJE & SOLUȚII**
- ❖ **POLITIC**

BLOCAJE	SOLUȚII POTENȚIALE
Lipsa unei voințe politice la nivel de implementare care să promoveze Strategia națională în domeniu (stadiul actual: proiect de HG, fosta Strategie adoptată 2004 – 2007).	• Coagulare grup de suport promovare politică publică/strategie în domeniu. Parlamentul poate fi implicat în proces.
Interes scăzut la nivel de autorități centrale	• Asumarea unui leadership instituțional în acest domeniu, fiind multisectorial (MS, MAI, MJ, APL-uri, etc.)
Inițiativă legislativă incertă (Guv, MS, Comisia Național)	• Parteneriat între Stat și societatea civilă

- ❖ **ADMINISTRATIV**

BLOCAJE	SOLUȚII POTENȚIALE
Birocrație excesivă în promovarea Strategiei Naționale (sincope în activitatea Comisiei Naționale, unica inițiativă a unui astfel de document)	• Parteneriat stat – societate civilă• Urgentare preluare proiect al Comisie Naționale de către MS și Guv și adoptare .
Lipsă finanțare sustenabilă și predictibilă	• Accesare fonduri EU,• Creștere buget program, măcar la nivelul anilor anteriori• Predictibilitate și transparență în alocare buget

Diminuare majoră a bugetului Programului național de prevenire, supraveghere și control a infecției HIV/SIDA	Rectificare bugetară și alocare buget conform nevoilor clinice

❖ INFRASTRUCTURĂ

BLOCAJE	SOLUȚII POTENȚIALE
Management greoi de program, coordonare națională	• Instruirea și educația personal medico – sanitar care gestionează pacienți cu HIV/SIDA (în special celelalte specialități medicale), precu și pentru implementatorii locali de program. • Instituirea unei UATM la nivelul MS • Creșterea numărului de centre regionale pentru implementarea programului național/strategiei naționale viitoare.
Nivelul scăzut de implicare al autorităților locale	• Programe de asistență medicală comunitară în localități pentru prevenție, educare și conștientizare din partea asistenților medicali comunitari, mediatorii sanitari.
Lipsă transparență pentru pacienți privind traseul lor	• Introducerea unor navigatori medicali pentru acest domeniu (exemplu in oncologie) • Hartă centre disponibilă online (rețeaua de unități sanitare din program)
Lipsă sistem integrat de monitorizare (bază de date)	• Promovarea și implementarea Registrelor de pacienți (dezvoltarea/updatarea acestuia acolo unde există – Institutul Matei Balș are în gestiune și administrare Registrul de pacienți pe această zonă)

❖ PREVENȚIE

BLOCAJE	SOLUȚII POTENȚIALE
Implicarea exclusivă a MS în zona de curativ	• Creșterea ponderii prevenției în programul național/Strategie definite

	obiective pe prevenție și acțiuni concrete subsumate acestora)
Lipsa unor programe țintite de depistare și tratament al HIV/SIDA în rândurile grupurilor vulnerabile	• Programe de testare populații vulnerabile (consumatori de droguri, lucrători sexuali, deținuți, persoane care fac sex cu alți bărbați, populația generală cu vârsta între 20 – 30 de ani). Este necesară inclusiv testarea adulților 4- - 50 ani.
Inexistența unor programe de testare	• Să existe consiliere pre și post testare
Lipsă testare HIV a categoriilor profesionale expuse	• Introducerea în lista de analize medicina muncii testarea IV pentru anumite categorii profesionale
Nu există profilaxie post - expunere	• Accesul la terapia post – expunere în cadrul Programului național/Strategiei
Lipsa posibilității testării HIV și de către personal nemedicalizat în urma training-ului	• De-medicalizarea testării (avem exemple în UE)
Transmitere accentuată verticală	• Testarea femeilor gravide obligatorie, conform Ghidurilor și recomandărilor OMS. • Includerea testului sifilis pentru femeile gravide • Asigurare medicamente tip siropuri pentru prevenție transmitere verticală la nivelul maternităților

❖ TRATAMENT

BLOCAJE	SOLUȚII POTENȚIALE
Limitarea accesului la tratament în special în perioada pandemiei	• Asigurarea continuității accesului pacienților la tratament
Ghidurile naționale în domeniu sunt depășite	• Completarea ghidurilor în domeniu și armonizarea lor cu prevederile internaționale Europene și ale OMS
Tratamente vechi	• Creșterea accesului la terapii noi, inclusiv acces pentru tratamentul pos- expunere
Rețelele lunare de tratament sunt un impediment (pacienții nu pot veni în fiecare	• Politică flexibilă de ridicare tratament (poate pe o perioadă mai mare de timp)

lună pentru ridicarea acestuia, mai ales dacă nu sunt din localitate)	
Număr mic de programe de harm – reduction (schimb de seringi)	• Implementat program la nivel național
Politica de prețuri	• Clarificarea de către MS că prețul medicamentelor din schema terapeutică se poate situa între nivelul minim și cel maxim.

❖ EDUCARE ȘI CONȘTIENȚIZARE

BLOCAJE	SOLUȚII POTENȚIALE
Nivel scăzut de educație în privința acestui virus/maladii	• Programe de educație în rândul populației generale (copii, tineri, categorii vulnerabile)
Nivel scăzut de educație al personalului medical (alte specialități în tratarea unui pacient cu HIV/SIDA – stomatologie, chirurgie, etc.)	• Introducerea în curricula de rezidențiat a unui modul de pregătire în managementul pacientului cu HIV/SIDA • Schimburi de experiență între medicii de boli infecțioase și celelalte specialități pentru abordarea pacientului cu HIV/SIDA • Cursuri de perfecționare pentru medici și asistenți medicali.

❖ INSERȚIE SOCIALĂ/STIGMATIZARE

BLOCAJE	SOLUȚII POTENȚIALE
Pacienții afectați de HIV/SIDA se lovesc de reticența societății în procesul lor de integrare socială	• Programe de educare/ conștientizare la nivelul populației, în școli, în spitale pentru combaterea stigmatului social de care sunt afectați pacienții.